

Uj Columbusok

Amióta Charles Lindberg először repülte át az Atlanti-océánt Amerikából, az öreg Európa joggal úgy érezhette, hogy már megint lemarad valamivel az Ujvilág „csúcstelesítményei” mögött. Ez a hosszú, angolszász típusú, névtelen fiatalember, aki egy monoplánnal és egy girardi-kalappal először érkezett szerencsésen át a végtelen víz fölötti levegő-océánon, nemcsak magának szerzett vele nevet, ragyogó pártit és vagyont, de az amerikai repülőgépiparnak, általában pedig mindazoknak az amerikai gépjárműknek, benzin-trösztöknek és olaj-kartelleknek is, amelyeknek gyártmányai ott szerepeltek az istenkísértő vállalkozásban. Rekordot csinált és Amerika tudja, hogy egy-egy jól-plasztirozott rekord: aranyat ér. Azóta, persze, számos oceánrepülő szele át gépével a két kontinens közötti távolságot és az oceánrepülőknél ma már külön kiadjuk van New-Yorkban, annyian vannak. Kiderült, hogy már nem is érdekes, ha valaki Amerikából Európába, vagy Európából Amerikába repül. Nem érdekes főleg azért, mert Lindbergh ezredes óta kiderült, hogy kereskedelmi szempontból a két kontinens közötti repülésnek semmi gyakorlati eredményére nem lehet számítani; repülőgéppel nem lehet rendszeres személyszállításra, vagy pedig forgalomra berendezkedni az Atlanti-océán fölött.

A most lezajlott london—melbournei repülő-világverseny. — bárminő meglepetést is hozott a távrepülés eddigi tartamának rekordjavításában, — jelentőségében kétségkívül nagyobb eredmény, mint Lindbergh teljesítménye. Campbell-Black és Scott angol pilóták, — akiknek neveit most kell megismernünk, — ötvenkét óra alatt repültek át a London—Ausztrália közötti 18.200 kilométeres távolságot, holott például az Orient-expressz ugyanennyi idő alatt Londontól csak Budapestig „vászoroghat”. A london—melbournei távot eddig a rekordpilóták 162 óra alatt repültek be. Ez a szám dokumentálja a legjobban, hogy mit jelent a két angol legújabb 52 órás, csodálatos teljesítménye — sportszempontból. Az egész emberiség gyorsult szívverése követte az emberi bátorság legújabb hőseit, a modern tudomány pompás ikaroszeit, akik legyőzték a magasságok és mélységek, a távolságok és gyengeségek irtózatossá hosszú akadályait.

De mindez semmi a teljesítmény üzleti értékéhez képest. Az angol gépipar most velt revanchet az amerikai konkurrencián. Az angol gépipar és a petróleum melléktermékeit, a benzint és a gépolajat értékesítő „british export” nemcsak az új világrekordot tudja értékelni és kihasználni, hanem a két angol pilóta által dokumentált új kereskedelmi utvonalt is, amely Londontól Ausztráliába mondjuk 60 óra alatt, Ausztráliából India, Kína, Japán és Amerika felé pedig ugyancsak 60 óra alatt vezet, úgy a postai, mint a személyi forgalom számára. Ha meggondoljuk, hogy Jules Verne hősei a múlt század végén a nagy francia mesemondó fantasztikumokba-menő fantáziájában nyolcvan nap alatt kerütek körül a földtekét, míg 1934. pilótái számára erre öt rövid nap is elegendő lehet: ezzel az összehasonlítással szembeszökő módon megérezhetjük a világrepülési verseny óriási lehetőségeket nyújtó gazdasági jelentőségét. Nincs messzi az idő, amidőn a globusz egyes részei között menetrendszerű pontossággal fognak közlekedni a postai és személyszállító repülőgépek és az új világ szorgalmas üzletemberei órával a kezükben számíthatják ki a croydoni repülőtéren, hogy mikor tárgyalhatják le ügyeiket Sidneyben, Sanghaiban, vagy San-

Veszedelemmel fenyeget a szovjet-francia barátság

Litvinov nem engedte Barthou rekviemjére a szovjet-diplomatákat, mert „az orosz diplomaták sohasem tehetik be a lábukat templomba” — Letartóztatták Párisban a horvát nép politikai vezetőit

Öngyilkosságot kísérelt meg az elhunyt Sándor jugoszláv király tragikusorsu főudvarmestere

LONDONBÓL jelentik: A Daily Herald belgrádi jelentése szerint DIMITREVICS, a jugoszláv királyi udvar főudvarmestere, akit felelőssé tettek Sándor király életének biztonságáért, öngyilkosságot kísérelt meg. Tudvalévő, hogy ő is elkísérte Sándor királyt végzetes útjára és amikor visszatért Belgrádba, úgy őt, mint PAVELICS ezredest, a királyi szárnysegédet, akit állítólag Sándor király haláláért különösen terheli a felelősség, nyomban megfosztották állásától. Dimitrevics nem is vett részt a király temetésén. Idegei teljesen összeroppantak és kétségbeesésében kísérelte meg az öngyilkosságot és melbelötte magát. Állapota nagyon súlyos.

A szovjet külpolitikája: kommunizmus

A párisi Journal des Debats éles hangú támadást intéz Litvinov szovjet külügyi népbiztos ellen, aki nem engedte meg, hogy a szovjetorosz diplomaták részt vegyenek a meggyilkolt Barthou külügyminiszter lelki üdvéért tartott gyászmiséken. Tudvalévő, hogy Barthou halála után következő napokon majdnem az összes európai államok fővárosaiban gyászmiséket tartottak, amelyek az illető fővárosokban akkreditált követéségek valamennyien részt vettek, kivéve a szovjetdiplomátákat. Amikor a francia kormány diszkrétan érdeklődött Moszkvában, hogy mi volt az oka a szovjetmegbizottak távolmaradásának, Litvinov külügyi népbiztos azt a választ adta, hogy

orosz diplomaták sohasem tehetik be a lábukat templomokba.

A lap emlékeztet arra, hogy ezt a kijelentést az a Litvinov tette, aki még alig két héttel halála előtt őszinte barátjának mondotta Barthout és akit Barthou maga is több ízben nevezett igaz barátjának. Szemreányást tesz a lap Litvinovnak főleg azért, mert ő tudja a legjobban, mennyit fáradozott Barthou néhány héttel ezelőtt Genében, hogy a Népszövetségnél sikeresen menjen végbe Szovjetoroszország felvétele.

Az Echo de Paris Moszkvába küldött külön tudósítója, Korilis, foglalkozik a francia—orosz szövetség okáival és megállapítja, hogy a szovjettel való szövetekezés rendkívüli veszedelemes Franciaország szá-

mára. Ezt a veszedelemet azonban vállalni kell, mert a német veszedelem az orosznál is nagyobb. Németország ellen pedig csakis az oroszokkal lehet szövetekezni. A tudósító megállapítja, hogy a szovjet külpolitikai célja változatlanul az, hogy

kiterjessze az egész világra a kommunizmust.

A szovjet csak azért ajánlotta fel a szövetségét, mert biztosítani akarta magát Japán, Lengyelországgal és Németországgal szemben. Így a szovjettel való szövetekezés négy háborús veszedelemet jelent Franciaország számára, mert ha a lengyeikkel végleg szakítani kell, akkor a bolsevista rendszer megerősödik, tovább növekszik Franciaországban a kommunista veszedelem és végül

a szovjet könnyen új háborúba viszi bele Franciaországot.

Mindezen veszedelemek ellenére is, szükség van a szovjet szövetségére, mert Németország ellen még a Hold-lakókkal is szövetekeznie kell Franciaországnak. A német veszedelem kiküszöbölésére pedig csak egy mód van:

kibékülni a németekkel,

ez azonban nem lehetséges, mert igényt tartanak Ausztriára és a Balti-államokra, a lengyel korridorra és Csehszlovákiára. Ha Franciaország nem szövetekezett volna a szovjettel, megtették volna ezt a németek,

Pribicsevics és Radics letartóztatása

A megdöbbentő marseillei merénylet nyomozásában váratlan fordulat állott be. Tegnap ugyanis Párisban letartóztatták a horvát emigránsok külföldi táborának két legkiemelkedőbb alakját, PRIBICSEVICS Szvetozárt, a volt horvát népvezért és RADICS Sziadkót, a meggyilkolt Radics István parasztpárti vezér fiát.

Érdekes, hogy a marseillei merénylet éjszakáján számos horvát emigráns között, úgy Pribicsevicset, mint Radicsot őrizetbe vették, azonban rövid kihallgatás után szabadlabra helyezték őket. Ugy látszik, a mindkettőjük lakásán tartott házkutatás akkoriban nem mutatott fel eredményeket, amelyek révén bizonyosodhatott volna, hogy a két emigráns-

nak köze volt a marseillei gyilkossághoz. Ugy Pribicsevics, mint Radics évek óta tartózkodnak a francia fővárosban és általában

a külföldön élő emigránsok szellemi vezetőinek tekintették őket.

Brüsszeli jelentés szerint tegnap tizenkilenc horvát emigránst kiutasítottak Belgium

Franciscoban, hogy a hétvégi week-endet már újra Angliában pihenhessék át. Az angol pilóták pompás teljesítménye által, az angol s vele az európai nagyipar új győzelmet aratott az amerikai és a japán nagyiparral szemben s könnyen lehetséges, hogy Mr. Campbell-Black

és Scott új Columbusai lesznek még annak az európai, főleg pedig elsősorban is angol gazdasági expanzióknak, amely a Távokélet és a Távokélet kereskedelmi felvevő- és termelő-piacait kíséri meg okkupálni a maga messzemenő céljai számára. (J.)

Aradra érkezik Inculet belügyminiszter a román polgármesterek kongresszusára

Több mint 50 város küldi el képviselőit az aradi kongresszusra

A Romániai Városok Országos Szövetségének évi rendes kongresszusa pénteken délelőtt 10 órakor kezdődik Aradon, *Donescu* bucu-resti-i főpolgármester elnöklete melett. Szerdán reggel megérkezett Aradra *Roban*, a Városok Szövetségének vezértitkára, aki közölte Aradváros vezetőségével, hogy pénteken érkezik a kongresszus megnyitására Aradra *Inculet* belügyminiszter, aki minden valószínűség szerint *C. Gheorghescu-Valcea*, a bucu-resti-i központi revíziós-bizottság főelnökének, valamint *C. Calotianu*, *I. Negrut* és *I. Radulescu* belügyminiszteriumi vezérigazgatók társaságában jön a kongresszusra. Ezenfelül mintegy 50 város képviselői jelezték eddig érkezéseiket: mindegyik várost átlag 6-8 részt-

vevő képviseli. Az ókirálysági városok polgármesterei közül eddig Botosani, Rosiori de Vede, Corabia, Pitesti, Ploesti, Chisinau, Orhei, Constanta, Marasesti, Focsani, Caracal, Giurgiu, Iasi, Buzau, Dorohoi, Suceava, Storojinet, Bazargic, Roman, Campina, Ramnicul-Valcea és Braila vezetőségei jelezték részvételüket.

Ursu János dr. interimár-bizottsági elnök szerdán délelőtt végiglátogatta Aradváros közéleti előkelőségeit és személyesen hívta meg őket a kongresszusra, míg *Roban* főtitkár irányítása mellett a háromnapos kongresszus részletes programjának kialakulása érdekében már a mai napon megkezdődtek a tanácskozások.

Száz kilométerrel megjavították a hidroplán-repülés gyorsasági világrekordját

Fritzmaurice ir ezredes meg akarta dönteni a London—melbournei távrepülés csodálatos időrekordját is

Milanóból jelentik, hogy *Angelo* olasz pilóta megdöntötte a hidroplán gyorsasági világrekordját, amelyet eddig is ő tartott fenn. Mostani rekordjával 709.034 kilométeres sebességet ért el és ezzel több mint 100 kilométeres sebességgel szárnyalta túl eddigi rekordját.

Londoni jelentés szerint *Fritzmaurice* ir ezredes, aki, mint ismeretes, összekülönbözött a london—melbournei verseny vezetőségével és nem indult el a versenyre, kijelentette, hogy csütörtökön ő is elindul Melbourneba, hogy megdöntse a két angol pilóta 52 órás rekordját.

A nagy távrepülési versenyben *Parmenier* és *Moll* hollandi repülők érkeztek be másodiknak Melbourneba, középeurópai idő szerint éjjel 1 óra 52 perckor. Harmadiknak az amerikai *Thurner* és *Pangborn* pilóták szálltak le éjjel 4 óra 36 perckor. Ez a gép csak úgy tudott tovább repülni, hogy vendégutasait, akik öten voltak, Alburiban hagyta.

A világ minden részéből százával érkeznek az üdvözlő táviratok az anglia—ausztráliai távrepülőverseny győzteseire. Egész Anglia büszke bátor pilótáira — üzenté a walesi herceg Birminghamból *Scott* és *Black* pilótáknak. Londonderry lord repülésügyi és Thomas gyarmatügyi miniszter külön-külön táviratot küldtek s ugyanakkor az egész angol kormány is szerencsekívánatait fejezte ki. György angol király a melbournei lapok értesülése szerint *Scott* pilótát, a háromnapos rekordrepülés vezetőjét nemesi rangra emelte.

Scott és *Black* győzelme világraszóló nagy esemény. Egy évvel és négy hónappal ezelőtt (1933. október 4-e és 11-e közt) az ausztráliai *Smith* Kinsford 7 nap, 3 óra és 15 perc alatt tette meg ennél rövidebb utját Londonból Wyndhambe, Ausztrália-északnyugati kikötővárosába, *Scott* és *Black* pedig most a hosszabb, majdnem 20.000 kilométernyi utat 2 nap, 2 óra és 25 perc alatt tette meg. *Scott* 31, *Black* 35 éves.

Parmentier és *Moll* holland pilótáknak már nem volt olyan szerencséjük, mint a két angolnak s ők valóban közvetlenül Melbourne előtt veszítették el a versenyt, amelynek bizaos favoritjai voltak a második helyre. A két „repülő hollandus”, aki eddig óramű pontossággal repülte be az egyes utszakokat, 800 kilométerrel Melbourne előtt a sötétben leszállásra kényszerült s most kénytelen meg-

Olasz buvárnaszád bravurja

100 méterre ereszkedett le a tenger fenekére

Terentoból jelentik: A *Galileo Ferrari* buvárnaszád ma lemerülési kísérletet végzett. A naszádnak sikerült 109 méternyire leereszkedni, vagyis olyan mélységre, amelyet buvárhajó még nem ért el.

várni a hajnalt, hogy tovább indulhasson a mocsaras telepről.

A hollandusok már egészen bizonyosra vették, hogy estére megérkeznek Melbourneba s valóban már csak másfél óra utjuk volt hátra, amikor közvetlenül az alkonyat beállta után heves zivatar kerekedett s kénytelenek voltak leszállni. A leszállás *Albury* városa mellett történt. Melbourne-tól 300 kilométerre északkeletre. Magának a gépnek nem történt komolyabb baja a kényszerleszállásnál, miután azonban mocsaras terepen értek földet, nem merték a vihar elállta után megkockáztatni a startot s most várják a napfelkeltét, hogy világhozzámenjenek neki a terep nehézségeinek.

INGYEN

kap minden vevő

EUKUTOL-crémet szombaton, október 27-én

a „CITY“-drogeriában E. ZEINER Minoritapalota. 452.

Felborulás fenyegeti a francia pártközi békét

Vegyes érzelmekkel kísérik a francia pártok Doumergue alkotmánymódosító törekvéseit — Herriot kezében van a helyzet kulcsa

Párisból jelentik: Holnap ül össze Nancyban a radikális-párt szokásos évi nagygyűlése. A tanácskozáskor valószínűleg legalább is két napot fognak igénybevenni. Francia politikai körökben feszült érdeklődéssel néznek a nagygyűlés határozataira, amelyek döntő hatást fognak gyakorolni a mostani kormányra és amelyek szem előtt tartják a bel- és külpolitika válságainak kérdését. A tanácskozáskor tárgysorozatából kiemelkedik *Doumergue* miniszterelnök alkotmánymódosítási javaslatának kérdése, amely felborulással fenyegeti a pártközi békét. Az általános politikai helyzet előadója *Bonnet* lesz. De mindjárt az első napon nagyobb beszédet fog mondani *Herriot* volt miniszterelnök, a párt tulajdonképpeni vezére.

A nagygyűlésen nemcsak a párt parlamenti tagjai vesznek részt, hanem igen sokan a kívül állók is, akik közül nagyon sokan elégedetlenséggel nézik a párt parlamenti csoportjának azt a magatartását, amely mindig igyekszik a jobboldali pártok állásfoglalásához alkalmazkodni. A pártnak ez a tekintélyes csoportja ehelyett inkább baloldali irányba igyekszik terelni a párt politikáját.

Azt hiszik politikai körökben, hogy abban az esetben, ha ezúttal még sikerül is majd *Herriot*nak helyreállítani ideiglenesen a párt-egységet, ez az egység csak néhány hónapig

fog tartani, mert a baloldali szárny, amelynek legalább ötven parlamenti tagja van, hamarosan kilép és a szociálisták és a kommunisták közös frontjához fog csatlakozni.

A Giornale d'Italia írja, hogy

Laval római útja novemberre marad. Az elhalasztásnak oka, hogy a francia—olasz és a kisantant, valamint Olaszország között fennálló viszonyt csak *Sándor* király és *Barthou* tárgyalhatták volna a kitűzött időben,

míg az ő utazását előbb elő kell készíteni. Laval utal arra, — írja a lap, — hogy varsói, valamint berlini utazása éppen azért járt, mint ismeretes, kudarcra, mert nem volt kellőképpen előkészítve.

CORSO-mozgó mai műsora!

5, negyed 8, negyed 10 órakor!

Strauss János-zene.

Bécs legszebb bombaslágere!

MESÉK A BÉCSI ERDŐBŐL

Schneider Magda Wolf Albach Retty
Leo Slezák Georg Alexander.

A tolongások elkerülése végett ajánlatos jegyet előre váltani.

Meghiusult Jean Piccard sztratoszféra-repülése

**A tudós ejtőernyővel ereszkedett le, de nem lehet még tudni,
mi történt a feleségével és a gondolával**

Londonból jelentik: A Reuter-iroda legújabb jelentése szerint Jean Piccard ejtőernyővel a földre szállt. Eddig még nem tudják, hogy felesége a gondolában maradt-e, vagy pedig szintén ejtőernyővel ereszkedett-e le?

Piccard tanár közvetlenül felszállása előtt a következőket mondotta az újságíróknak:

Az utóbbi években egész sereg sztratoszféra-repülés történt szabad léggömbökben.

Mindezeket a léggömböket egy rendszer szerint építették: gömbalaku fémtartály függ egy gömbalaku ballonnól, amely olyan nagy és olyan könnyű, amilyen csak lehet. Induláskor a léggömb burkában csak nagyon kevés gáz van (egyheted vagy egyhuszad része a teljes gáztartalomnak.) Amikor a ballon megkezd a felemelkedést, gomba- vagy körtealaku. Emelkedés közben a gáz kitágul. Mire a léggömb 4-5000 méter magasságba ér, a gáz kiterjedése megduplázódik.

Ha a ballon gömbölyű lesz, tehát a maximumára duzzad, tovább emelkedik, de az egyre terjedő gáz már nem talál magának elég helyet a burokban. Ezért a gázfőlöslég a „féregnyulványon” keresztül távozik el. Ez egy nagy cső, mely a ballon alján van és amely egész idő alatt nyitva van. Amilyen mértékben a gáz eltávozik, olyan mértékben csökken az emelkedés ereje és végül az egyensúlyba került léggömb körülbelül abban a magasságban áll meg, melyet előre kiszámítottak. Ha a sztratoszférarepülőknél bizonyos mennyiségű ballasztjuk is van, akkor ennek eldobásával még fokozhatják a magasságot. Okos azonban, ha a ballaszt egyrészt eltesszük, hogy majd a leszállást szabályozhassa. Az elérhető legnagyobb magasság csak attól függ, hogy milyen az arány a burok kiterjedése és a felemelt anyag sulya között. Függ természetesen a gáz természetétől is.

A sztratoszférarepüléshez mindig hidrogént használunk. Megemlítendő, hogy a gyakori állítás ellenére a hélium kétszer olyan könnyű, mint a hidrogén és ezért a hidrogénnal duzzasztott léggömb mindig 5-600 méterrel magasabbra tud repülni, mint a héliummal töltött (aszerint, hogy milyen a hőmérséklet). Ha a kiterjedésnek és a tömegnek az aránya felemelt kilónként egy köbméter, ha azt akarjuk, hogy a ballon a föld közelében maradjon, ezen az alapon az arány hét köbméter lesz kilogrammonként 1600 méternél, 14 lesz 20.000 méternél,

28 lesz 24.800 méternél, 56 lesz 29.200 méternél és így tovább. Átlag 4400 méteres emelkedésnél duplázódik meg az arány. Ebből is láthatjuk, hogyha magasra akarunk szállni, akkor a léggömbnek nagyon nagy és könnyűnek kell lennie.

Ezek az alaptételek, melyek mindent megelőznek. A konstruktőrnek úgy kell megvalósítania ezeket, hogy a biztonsági koeficiens ne csökkenjenek bizonyos nívó alá.

A biztonsági feltételek kielégítését nagyon

Erdélyi fiatalembereket hajszol halálba egy titokzatos szervezet

Rejtélyes apróhirdetés egy cluji lapban — Két öngyilkosság, amely mögött egy ismeretlen szervezet áll

Deváról jelentik: Egyszerű, szürke hirdetés jelentette, hogy Branga Ilie csimpai, hunyadmegyei kereskedő tizenhétéves fia, a cluji gazdasági akadémia hallgatója öngyilkos lett és meghalt. A nyomozást a hatóságok bevezették. Akik egy kissé a tragikus esemény hátterébe bepillantanak és akik következtetni tudnak az eddig szerzett adatokból,

titokzatos mozgató erőt és kapcsolatot vélnék felfedezni a tragédia hátterében.

Egészen valószínűnek látszik, hogy Romániában működni kell egy ismeretlen társaságnak vagy szövetségnek, amelynek tagjai bizonyos cél érdekében szövetkeztek és tagjainak öngyilkossághoz kell folyamodniuk, hogyha nem hajtották végre a rájuk bízott feladatot.

1931. novemberében öngyilkos lett Braun Árpád, az oradeai Transsylvaniai-szálló bérlőjének huszonkétéves fia. A fiatalember bucsulevelében azt írta, hogy ne kutassák öngyilkosságának okát, mert nem akarja, hogy valaki is világhírességet derítsen arra. Braun Árpád kétszer kísérelt meg öngyilkosságot. Első alkalommal azonban a szászvárosi kórházban sikerült megmenteni az életnek. Ezután az öngyilkossági kísérlet után a fiatalember szülei látták, hogy valami sötét felhő nehezedik gyermekük lelkére. A komor hangulat mind csak mélyült és sulyosbodott, főleg akkor érte el tetőfokát, amikor az egyik cluji napilapban

megnehezíti az, hogy a nagy magasságokra szánt léggömböket háló nélkül kell megépíteni.

Az alábbi adatok világítják meg, hogy mit valósítottak meg ezen a téren az utóbbi években és mit lehet még valószínűség szerint elérni.

1927-ben a németek (Deutsche Versuchsanstalt für Luftfahrt) megépítették a Bartsch von Siegfeld nevű szabad léggömböt, amelyet úgy terveztek, hogy egész nehéz kutató-laboratóriumot vigyen fel a magas atmoszférába. A léggömb kiterjedése 9500 köbméter volt, a burkot, a kötelek és a szelepek sulya (a gondola nélkül) 1670 kiló volt.

1930-ban a belga Fonds National de la Recherche Scientifique Augsburgban megépítette a „F. N. R. S.”-t. Ennek a léggömbnek kiterjedése 14.000 köbméter. A burk, a kötelek és a szelepek sulya mindössze 700 kiló.

„Fortunas” és „Memento Mori” jelígyével levelek, illetve figyelmeztetések jelentek meg, amelyekre a szegény fiatalember öngyilkosságának napján szintén apróhirdetéssel felelt. A cluji napilap 271-ik számában ugyanis a következő, különös szövegű apróhirdetés jelent meg:

„Amerikai F. 1929. Memento Mori. Nov. 22.”

Az apróhirdetés, amint utólag kiderült, figyelmeztetés volt Braun Árpád számára s amelynek a fiatalember eleget is tett és

1931. november 22-én végre is hajtott a végzetes tettét.

Amikor Braun Árpád szülei házában kiterítve feküdt a koporsóban, az ismerősök, barátok egész raja jelent meg, hogy végbucsut vegyenek a halott fiatalembertől. Senkinek sem tűnt fel, hogy a látogatók között megjelenik egy ismeretlen, szakállas férfi,

aki egy vigyázatlan pillanatban lefényképezte a halottat.

Amikor kérdést intéztek hozzá, azt válaszolta, hogy egyik cluji napilap munkatársa. A rendőrség azonban nem tudta megállapítani kilétét, sem pedig azt, hogy milyen kapcsolatai voltak a halotthoz.

Branga Ilie, a tehetséges, törekvő fiatal diák tragédiája komoly hasonlatot mutat a Braun Árpádehoz. A nyomozás eddigi adatai a legvilágosabban bebizonyították, hogy

nem a saját akaratából halt meg.

Igaz, hogy Braun Árpádnak Timisoarán voltak előzőleg kapcsolatai, azonban nem lényegtelen, ha azt állítjuk, hogy hasonló körülmények között esetleg ugyanazon szervezetnek az eredménye lehet a halál. Természetesen a hatóságoknak alaposan és komolyan kellene ezeket a szálakat összefogni, mert valószínű, hogy az öngyilkos fiatalemberek rejtélyét így lehetne feltalálni.

CENTRAL: 5, 7 1/2 és 9 1/2 órákor:

CLARA BOW

legújabb filmje:

„HOOPLA!”

SELECT: 5, 7 1/2 és 9 1/2 órákor:

KERESZTÉS KARD

Főszerepben: JOSÉ MOJICA

Jön: EGY ASSZONY NEM FELEJT...

Világláger, a „NELLEKUGOA” testvér-filmje. Főszerepekben: MARGARET SUL-LAVAN és JOHN BOLES.

Megkezdtek a behozatali engedélyek kiadását az importőrök számára

**Manolescu-Strunga felvilágosításai az új kiviteli rendszerről — Kijelölték a
belföldi kölcsön jegyeztetésével megbízott pénzügyi intézeteket**

Bucurestiből jelentik: Ma a gabonaexportőröknek egy küldöttsége jelent meg Manolescu-Strunga kereskedelemügyi miniszter előtt és előadta észrevételeit az új kiviteli rendszerre vonatkozólag. Az ipar- és kereskedelemügyi miniszter megdöbben az új hirt, mintha az összes kereskedelmi és clearing-egyezményeket felmondották volna az új behozatali rendszer miatt. Tény, hogy a miniszterium mindent el-

követ, hogy a fennálló konvenciókat az új rendszerhez alkalmazza. Az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium utasította a külkereskedelmet szabályozó hivatalát, hogy a mai nappal megkezdheti a behozatali engedélyek kiadását az importőrök számára. Az engedélyek tudvalevőleg az 1933. év utolsó negyedében behozott áruk értéke 30 százalékának megfelelő behozatalra állíthatók ki. Csak azok az importőrök kapják meg ezeket az engedélyeket, akiknek kérvényeit eddig már beiktatták a kereskedelmet szabályozó hivatalnál.

Itt írjuk meg, hogy ma délelőtt a Banca Nationalában Dimitrescu bankkormányzó elnökletével értekezletet tartottak. A megbeszélésen résztvett Lazeanu pénzügyi államtitkár is. Az értekezleten kijelölték azokat a fővárosi és vidéki bankokat, amelyek a belföldi kölcsönre jegyzéseket vehetnek fel. Megvizsgálták a blokkált lejtételek kérdését is és úgy döntöttek, hogy ezeket is elfogadják a jegyzésnél.

OLCSÓ, HASZNOS ÉS MINDENKINEK NELKÜLÖZHETETLEN A

„7 NAP”

társadalmi szemle
csalhatatlan képet nyújt a jelenről
kitűnő prognózisa a jövőnek. 4498

Megjelenik november hóban

mindenfélől

Tyuktojás nagyságu kutyát tenyészt egy híres angol kutyatenyésztő

Winchpole híres liverpooli kutyatenyésztőnek sikerült egy olyan kutyafajtát kitenyésztenie, amelynek egyedei nem nagyobbak egy tyuktojásnál. Egy ilyen kutya, amelynek mindössze hatvan gramm a súlya, éppen egy ugat és harap, mint a többi, lényegesen nagyobb kutyatársa. E csöpp kutyát urnője kezításkájába rejtheti, gazdája pedig a mellényzsebében hordhatja.

Majomember a rigai erdőben

Rigából jelentik: Röviddel ezelőtt erdei cirkálás közben két rigai erdőtisztviselő óriási természetlen férfit látott, aki azonnal elmenekült. Minthogy a különös élőlény a fák ágai között embernél példátlan ügyességgel mozgott és minden jel arra vallott, hogy meg is menekül, a két erdész egyike arra határozta el magát, hogy lábába löv és ezzel lehetetlenné teszi szökését. Az erdei ember tényleg fáradtan le is ereszkedett és engedte, hogy elfogják. Körülbélül 40 éves emberi lény lehetett, de semmiképen sem volt rábírható, hogy akár egy szót is szóljon. Egyelőre rendőri fogdában helyezték el és most bizalmát igyekeznek megnyerni. Táplálékul csakis nyershúst és erdei vadgyümölcsöt fogad el. Eddig nem lehetett nyomára jönni annak, ki lehet az elvadult ember.

Ez is egy háborus hőse...

Londonból jelentik: Az 1904—1905. évi orosz-japán háború egyik hőse egy Lomakin nevű moszkvai kereskedő volt, aki fogadott, hogy 1904. július elseje előtt a japánok békét fognak kérni az oroszoktól. Lomakin elvesztette a fogadást, aminek következtében meg kellett ennie saját csizmáit, miután ez volt a fogadás tétje.

Gyermekrablás — en gros

Londonból jelentik: A legnagyobbarányú gyermekrablás Mandzsuriában történt, ahol mandzsu banditák Antung vidékén megrohantak egy községet, behatoltak az iskolába és az ott tartózkodó száz gyermeket három tanítóval elhurcolták. A banditák a száz gyereket és három tanítójukat a hegyekbe vitték. A páratlan nagyarányú gyermekrablás tetteseit és szenvedő hőseit japán katonai csapatok keresik.

Miss Ausztráliának

műveltség is kell lenni

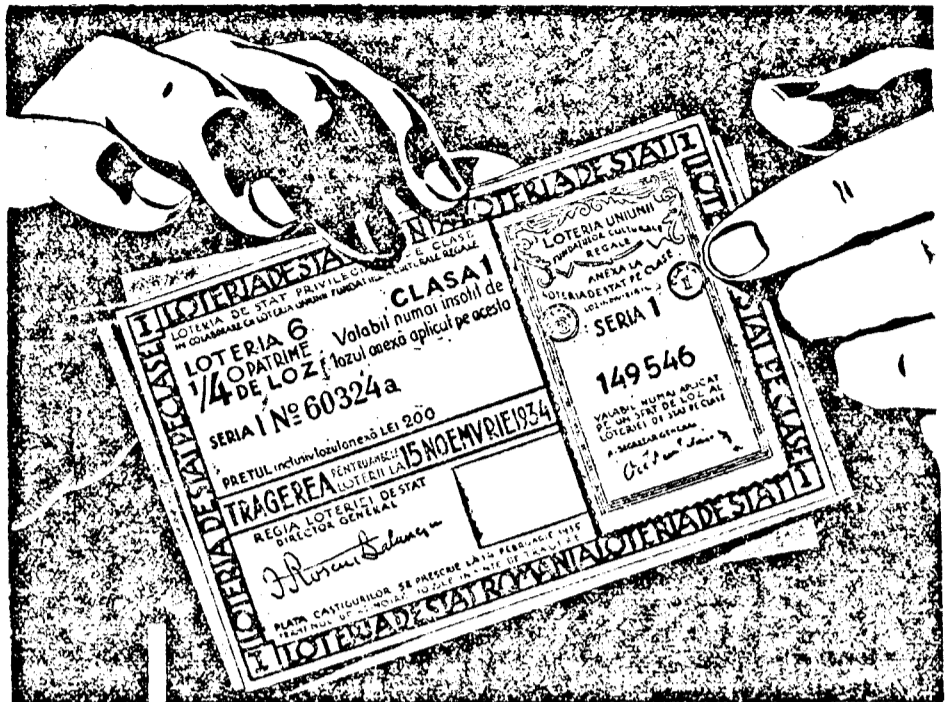
Mint Sidneyből jelentik, Ausztrália lakóinak helyeslése közben a szépségversenyt rendező bizottság úgy döntött, hogy Miss Ausztráliának csak akkor adják meg a jogosultságot a földrész Északamerikában való képviselőre, ha nemcsak szép, hanem művelt is. Ezért már a Miss megválasztásakor sorrendet állapítottak meg avégből, hogyha az első szépségdíjas leány a műveltségi cenzusnak nem felel meg, akkor nem őt küldik a Miss Univers címért való versenyre, hanem a szépségben utána következők közül azt, aki a műveltség terén is meg tud felelni a követelményeknek. Ennek kipróbálására azonban nem került sor, mert már az elődija, Miss Ausztrália 1934. szépen megfelelt mindazokra a kérdésekre, amelyeket az általános műveltség köréből neki feladtak. A sikeres vizsga után méltónak találták arra, hogy hazáját a nagyvilág előtt képviselje.

A matrónák futball-meccse

Londonból jelentik: Egy angol lap megírja, hogy Spanyolországban egy nagy futballklub igazgatói közé beválasztottak egy nőt. Ebből az alkalmából a lap emlékeztet egy régi angol szokásra: Invernessben még nemrég minden évben megrendezték a vénkisasszonyok és a matrónák futball-meccsét. A férfiak nézték a meccset és lelkesen biztatták favoritjaikat, hogyan jársszanak. A meccs jóvedelmét mindig a házas nők különféle egyesületei kapták.

Dominó-rekord

Bostonból jelentik: Egy James Hood nevű ember új világrekordot ért el — a dominókövekből való oszlopépítés terén. Mr. Hoodnak sikerült 139 dominókövet egymás fölé helyezni és erre szavazható tanuktól irásos bizonylatot kapni. Az eddigi rekord 128 dominó volt. A lapok megállapítása szerint közönséges halandók harminc körül többre nem viszik.

...ha

az Állami Sorsjáték fősorsjegyének a száma nem hozta volna meg a milliót, ne dobja el a sorsjegyet.

Vizsgálja meg a melléksorsjegyeket (4 minden egész sorsjegyen) és ne felejtse el, hogy azok is

MEGHOZHATJAK AZ OSZTATLAN MILLIÓS NYEREMÉNYEKET

Vegyen még ma egy egész sorsjegyet az Állami Sorsjátékra és bizonyos lehet afelől, hogy ezzel hatalmas lépést tett a szerencse felé.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

ELSŐ HUZAS
NOVEMBER 15-én

1/4 sorsjeggyel egy egész milliót nyerhet!!! Mit reszkíroz?? 200.— leit. Vásároljon még ma egy szerencse sorsjegyet a

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ-nál. Aradi fiók: Str. Bratianu 3

GOLDSCHMIDT SORSJEGYEK SZERENCSEJE HAGYOMANYS!

Vegve a sorsjegyet **WAGONS-LITS // COOK-nál,** a Minorita-palotában **Bizalom!** **Diszkréció!**

Fantasztikus híradás az évekkel ezelőtt nyomtalanul eltűnt „Kjöbenhavn” dán iskolahajóról

Kopenhágából jelentik: Regényes híradás most újból felelevenítette Dániában a nyomtalanul eltűnt „Kjöbenhavn” iskolahajó tragikus történetét. Amint ismeretes, az öt-árbcos vitorláshajó 1928. szeptemberében kelt utra Kopenhága kikötőjéből. Az iskolahajón számos dán tengerészhadapród volt. A hajó Buenos-Airesbe ment és itt tartózkodott egy ideig. Innen jött az utolsó hír róla. Onnan Ausztrália felé vitorlázott a hajó és egész káracsnyig rádióösszeköttetésben állt több más hajóval. Ez a rádióösszeköttetés azonban egyszerre csak megszakadt, a „Kjöbenhavn” nem jelentkezett és eltűnt. Hiába kutattak utána, hiába küldtek több expedíciót, ezek mind eredménytelenül tértek vissza. 1930-ban aztán törölték is a hajót a nyilvántartásból.

Most azután az a hír érkezett Kopenhá-

gába, hogy az argentinai elnök fia palacküzenetet kapott a „Kjöbenhavn” legénységétől. Kopenhágában és általában Dániában nem nagyon hisznek az üzenet hitelességében. A palackban, hir szerint, naplószerű feljegyzések voltak. E feljegyzések arról szólnak, hogy a hajót irtóztató erejű vihar érte utól, amely a Déli Sarkvidék felé sodorta. A vitorlás jéghegyek közé került és ekkor a legénység menő töcsónakokra ült. Az üzenet a következő szavakkal végződik:

— Borzalmas vég elébe nézünk. A tenger a világ végére kergetett bennünket.

Dániában ugyanis főként az kelt gyanút, hogy a palackpostában talált feljegyzések közül hiányzik minden adat, amely a palack vízbedobóinak tartózkodási helyét jelölte volna meg.

FÓRUM

A modern nevelés áldozatai

(Hozzászólás M. R. cikkéhez).

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Elolvastam az Aradi Közlönyben megjelent cikket a mai modern nevelés áldozatairól és kérem alábbi hozzászólásomat közölni:

„Revidálni kell a mai nevelési rendszert”. Hangzatos idézet és mondhatnók bünbánattal is, ha komolyan akarjuk a revidálást. A nevelésre szánt anyag olyan, mint az erdei fa, minden irányban nő és idomítóra van szükség, hogy a fejlődés cél és okszerű legyen. A háború előtti szigorú, de jóságos nevelés a felületes szemlélő és közönyös nevelő szerint elsikkadt a világháború fergegében. A kezdete ennek az áldatlan nevelési rendszernek sok mindenben nyilvánult meg. Az apák és tanítók a lövészárkba kerültek, a vallás gyakorlása hol bensőségebb lett, hol teljesen megszűnt, a viszonyok parancsa szerint. A frontról hazakerült apák szerint az Isten kigunyolása volt a hadbavonult zászlók papi felszentelése, az elszegényedett fájdalmak és nélkülözések megingatták a hitet. A gyermek nem tudta kinek higgyen, az apának, vagy a hittanítónak. Az érvényesülni akarás nem válogatta meg eszközeit, a szegény ellílt az emberi arcokról, a lelkiismeret lakat alá került. A nyers erő kiszorította helyéről a jómodort. A meggútépek híven tükrözték vissza a gangsterek nagystílusú betöréseit, az utonállásokat és más bűntényeket. Szórakoztatás címen vetítették ezeket — s az a szórakozás iskola volt a fogékony ifjuság számára. Pénz volt, tehát közönség is volt, amely először szórakozott, majd később — a munkanélküliség idején — emlékeztetbe idézte a moziban látottakat és valóra váltani a rémregényeket. Talán a mostani ifjuság vádolható a legkevésbé léhaságért, amikor a köztudatba oltották a könnyelműséget.

Az egész társadalomnak kellene összefognia, a hatóságok segítségével az új mentalitás nevelése érdekében. Szigorúan büntetni az erkölcsatlenséget és ugyanakkor megjutalmazni az erényt. Néplíceumok létesüljenek, amelyekben minden nyelven hirdessék az önzetlen becsületet, a felebaráti szeretetet, a társadalom megbecsülését. Nehéz feladat ez, szülőknél és iskoláknál egyaránt, de szeretettel és igyekezettel sokat lehet javítani a mostani rendszeren.

Reich Jakab (Timisoara).

Nyelvvizsgáznak

Aradváros kisebbségi alkalmazottai

Az aradvárosi kisebbségi alkalmazottak, számszerint kilencvennyolcan szerdán délelőtt tették írásbeli nyelvvizsgát az aradmegyei prefektúra közgyűlési termében a tisztviselők nyelvvizsgájáról ismert aradi nyelvvizsgabizottság tagjai előtt. A kisebbségi városi közalkalmazottak két csoportban vizsgáznak és az írásbeli vizsgára három tételt kellett kidolgozniuk: miért szükséges ismerni az állam nyelvét, mi a napi teendőm és rövid kivonatossá leletraiz kérdéseire, amelyek közül egy témát tetszés szerint választhattak. A kisebbségi városi közalkalmazottak csütörtökön reggel szóbeli vizsgára állanak.

E hó végéig

INGYEN KAPJA

a 49 év óta fennálló

ARADI KÖZLÖNY

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1934. november hó 1-től számítjuk.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az új export-import-rendszer miatt a kormány felmondja az összes külkereskedelmi szerződéseket

Már kinevezték az új egyezményeket előkészítő bizottságot — Két csoportba osztják az exportdevizákat, de ezután is kizárólag a Nemzeti Bank rendelkezik azok fölött — A kereskedelmi miniszter a külföldön tárgyal az új szerződésekről

Bucurestiből jelentik: Az egész országban nagy érdeklődéssel tárgyalják a kormány új ki- és beviteli szabályzatát, amelyről azt jelezték, hogy a hivatalos lap csütörtöki számában jelenik meg és néhány nap múlva napvilágot lát a végrehajtási utasítás is. Mivel az új rendszer ellentétben áll a külföldi államokkal kötött árucserre- és clearingszerződésekkel, a minisztertanács elhatározta, hogy sürgősen felmondja az eddigi szerződéseket és intézkedik az új egyezmények létrehozása érdekében. A legtöbb külkereskedelmi szerződés záradékában bennfoglaltatik, hogy egy hónap alatt felmondható és a kormány most ezen az alapon bontja fel a régi egyezményeket. Az egy hónapi időközlet az új szerződésekhez szükséges adatok és anyagok összegyűjtésére használja fel és e célra az alábbi tagokból álló bizottságot nevezte ki: Marian M., az országos export-hivatal igazgatója, Christu, a külügyminiszterium közgazdasági osztályának igazgatója, Dimitrescu D. kereskedelemügyi igazgató, valamint a Banca Nationala egyik megbízottja. Ez a komisszió azonnal megkezdi működését és rövid idő múlva befejeződnék a teljesen új rendszer alapján megkötendő külkereskedelmi szerződések előkészítési munkálatai. Mivel csaknem minden állammal más-más rendszer alapján kötötték meg az előző kormányok az egyezményeket,

most valamennyi országgal egyenlő szabályok alapján akar a kormány szerződést kötni.

Azt is meg fogják állapítani, hogy a régi külkereskedelmi szerződések közül mit lehet az új rendszerben felhasználni, mert azt érvényben fogják hagyni. Amint látható, ezen a téren is uttoró munka folyik és szakkörökben remélik, hogy a jövőben egyszerűbbé válik külkereskedelmi forgalmunk lebonyolítása.

A legfőbb fórum, mint ismeretes, megszüntette az eddigi kontingentálási rendszert, amely korlátok közé szorította a különböző államoknak Románia felé irányuló készáru- és nyersanyag-behozatalát, viszont a külföldi államok is korlátok közé szorították a mi árucikkeinknek hozzájuk való bevitelét. Az így elzárkózó államok közé tartozik többek között Anglia, Francia-, Olasz-, Magyarország, Svájc, Jugoszlávia, Belgium, Németország, de a keleti államok: Palesztina, Sírta, Görögország, Egyiptom szabadon beengedik mindazokat az árukat, amelyekre szükségük van. Ezek közül azonban Görögország valutája kísértékü és ezért legutóbb is csak nagy nehézségekkel sikerült megkötni a román-görög kereskedelmi szerződést.

Az új ki- és beviteli rendszer életbeléptése előtt Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter ismét repülőgépen keresi fel azokat az országokat, amelyek a mi árucikkeink számára jó vevőpiacok és a miniszter közvetlenül tárgyal az új kereskedelmi egyezmények létrehozása végett.

Tudvalevőleg Manolescu-Strunga gyümölcskivitelünket is ilyen közvetlen tárgyalással javította meg. Elsősorban Palesztinát, Sírta és Egyiptomot keresi fel, hogy minél több romániai árut sikerüljön ott eladni az új rendszer alapján. A különböző államok fővárosaiban a kereskedelmi miniszter bizonyára eltünteti az ottani kontingentálás nehézségeit, vagy pedig Románia javára olyan széleskeretű beviteli lehetőségeket fog elérni, hogy árucikkeinkből sokkal többet vihessünk ki, mint amennyit előző exportáltunk. Enélkül ugyanis lehetetlenség jól megvalósítani az új ki- és beviteli rendszert. De ha a velünk árucserre alapján ez-

előtt 1:1 alapon szerződött államok — amelyek közé Magyarország is tartozik — továbbra is azt kívánják, hogy mi is ugyanannyi árucikket vásároljunk tőlük, mint amennyit ők vesznek Romániában, akkor súlyos kérdések elé állítják a kereskedelmi minisztert. Vajon Magyarország, Németország vagy Franciaország árucikkeiből képesek-e annyit felvenni a romániai kereskedők, mint amennyit ezek az államok nálunk el akarnak helyezni? Mindezek a nehézségek komplikálják az új ki- és beviteli rendszernek a gyakorlati életbe való átültetését, habár az papíron nagyon egyszerűnek látszik is.

A bucuresti-i lapok újabb részleteket közölnek az új ki- és beviteli szabályok alkalmazásáról, amelyek között nagy érdeklődést kelt a külföldi devizák felhasználásának kétféle rendszere, amelyről azonban még most is tanácskozások folynak a kereskedelmi miniszterium és a Nemzeti Bank igazgatóság között s a végleges határozat még nem alakult ki. Az eddigi tervek igen élénken foglalkoztatják az exportöröket, akik egyébként teljesen tanácstalanul állanak. Különösen a gabonakivitel-cégek várják a sürgős döntést, mert alig bírnak valamit exportálni és emiatt a buza ára ismét csökkent.

Megbízható forrás szerint, az exportból származó devizákat két csoportba osztják. Az egyik csoportba a petróleum, a fát és a gabonaeport devizáját sorozzák és ez a mennyiség a romániai kiviteli devizáknak 87 százalékát teszi ki.

A második kategóriába tartoznak az összes többi kiviteli cikkek: az élőállatok, a nyersrus, a tojás, olajosmagvak, a gyümölcs stb., amelyek az összes csoportnak 13 százalékát képviselik. Az első csoportba sorozott áruk exportöröket a devizákat hivatalos ártóllyanon kötelesek leadni a Nemzeti Banknál, amely az ellenértéket leiben azonnal kifizeti és az exportörök nem avatkozhatnak abba, hogy a Nemzeti Bank miképpen használja fel ezeket a devizákat.

A jegybank a fenti áruk után kapott devizák felét Románia külföldi adósságának kifizetésére, másik felét pedig a külföldről importálandó árucikkek kiegyenlítésére használja.

A behozatali cégek számára devizaengedélyeket (permiseket) ad és ők ezzel egyenlítik ki a behozott áruk vételárát, illetve ezzel az engedéllyel megvásárolhatják a devizát. Egyébként az összes devizák felett ezután is a Banca Nationala rendelkezik. Az importnál elsőbbségben részesülnek azok a devizák, amelyek a petróleum, fát és a gabona kivitele alapján jöttek be az országba. A fát és gabonát, amelyek után a kormány mostanig prémiumot adott, a jövőben is ugyanolyan prémiummal segíti az állam és a kiviteli jutalmat az erre a célra alapított kontingensbehozatali-taksaalapból fizetik ki. A kormány tehát továbbra is jutalmi rendszerrel kívánja elősegíteni a kivitelt.

A második csoportba tartozó áruk kiviteléből származó devizák a Banca Nationala által szabadon, de elsősorban a régi árubehozatali tartozások kifizetésére, azoknak kamataira és a magánosok céljaira használhatók fel, másszóval: a külföldön tanuló diákoknak, a segélyezettetteknek és a külföldre utazók számára adják. Bucuresti-i kereskedelmi és pénzügyi körökben megállapítják, hogy lényegében nem változik meg a régi rendszer és a deviza felhasználása terén csak az az új, hogy a legerősebb exportcikkekbe bejövő devizák feléből fedezik az importálandó árucikkek vételárát.

Uj adóbonok kibocsátásának hirtérjedt el lasiban

Az egyik bucuresti-i napilap iasi-i levelezője azt jelenti, hogy bucuresti-i megbízható forrásból az a hír érkezett oda, hogy a pénzügyminisztérium új szériájú adóbonokat fog kibocsátani. Ezekből állítólag az állam összes adósságait, legelsősorban az állami tisztviselők hátralékos fizetését, a különböző áruszállításait és egyéb, ezideig nem részletezett kötelezettségeit egyenlítően ki. A iasi-i lap tudósító állítása szerint, a különböző állami hivatalokban már munkában vannak azok a kimutatások, amelyek a fenti kincstári adósságokat fogják tartalmazni. Mivel Bucurestiből nem erősítették meg a iasi-i jelentést, ezt fenntartással kell fogadni.

Ez alkalomból aziránt érdeklődtünk az aradi pénzügyigazgatóságon, hogy ide érkezett értesítés új sorozatu adóbonokról. Azt közölték velünk, hogy a sokezer igénylő számára már régebben kértek új ezirányu bonokat, de azokról mostanig semmi értesítés se érkezett a pénzügyminisztérium amortizációs pénztárától.

A részvényesek nem kaphatnak fizetést a részvénytársaság jövedelmének terhére

Érdekes aradi adóügyben elvi jelentőségű döntést hozott a timisoarai tábla

Az aradi pénzügyigazgatóságon szerzett értesülés szerint, a timisoarai ítélőtábla III. tanácsa az alábbi elvi jelentőségű határozatot hozta:

Egy aradi részvénytársaság adójának megállapítása alkalmával, elsőfokon az adóköteles nyereségből nem engedélyezték két millió 310.336 lej levonását, amely összeg a veszteség-nyereség-számlán, mint tisztviselői fizetés szerepelt. A fellebbezési bizottság viszont helyet adott a cég kérésének és a fenti összeg levonása után, a cég adóköteles tiszta jövedelmét 631.847 lejben állapította meg. A fellebbezési bizottság határozatát a kincstár képviselője a táblához fellebbezte meg s az megállapította, hogy a 2.810.386 lej összeget a vállalat részvényesei kapták fizetésként, jöllehet, az adótörvény értelmében ez a vállalat adóköteles nyereségeként kezelendő. Ezért a tábla a fellebbezési bizottság határozatát megsemmisítette és elrendelte a 2.810.386 lejnek az adóköteles tiszta nyereséghez való csatolását.

= Október 29-én kezdődik a kisantant nemzeti bankjainak bucuresti-i tanácskozása. Néhány nappal ezelőtt jelentettük, hogy Románia, Csehszlovákia és Jugoszlávia nemzeti bankjainak igazgatói értekezletet tartanak és most azt közlik, hogy ez a tanácskozás e hó 29-én lesz Bucurestiben. Az igazgatók a három állam közötti fizetések sima lebonyolításáról fognak tanácskozni.

= Gyenge forgalom a bucuresti-i értéktőzsdén. A fővárosból érkezett jelentés szerint néhány értékpapír árfolyama némileg csökkent, de a Mica aranybánya és az STB papírjai szilárdak maradtak. A kisajátítási kölcsönkötvény árfolyama 42.50-re, az Uniri 45-ről 44 és félre esett, a Banca Nationala 25 ponttal ötezer lejre, a Credit Industrial pedig 5 ponttal 505 lejre gyöngült. Az összes petroleum értékpapírok szintén estek.

= A Kereskedelmi Testület vasárnap, 28-án d. e. 11 órakor az egyesületi helyiségben rendes havi ülését tartja, amelynek tárgysorán a folyó ügyek mellett az üzletbéreknek a gazdasági helyzethez arányosított leszállítása, az árullatási és devizahelyzet, stb szerepel. Az ügyek fontosságára való tekintettel, az elnökség a tagok teljes számban való megjelenését. Domán Sándor, elnök.

POMPIER

a legjobb és legolcsóbb
tűzoltó készülék

BUCURESTI, Str. Carol No. 24.
Telefon 3-23-48. 313

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

Az 1934. évi 4 $\frac{1}{2}$ %-os „Országfejlesztési Kölcsön” Kibocsátási Prospektusa

(KIVONAT).

1. Nyilvános aláírás útján lei 1.000 névértékű kötvények bocsátatnak ki kötvényenként 880 lejes árban.

A lejegyzett kötvények egyszerre, az aláírással egyidejűleg fizetendők ki 1934 november 5-30 között.

2. A befizetendő összeg egy része az állam által kibocsátott régi járadékpapírokkal is kiegyenlíthető az aláírási iven feltüntetett kurzuson. A járadékpapírokkal történő fizetés a jegyzés névértékének 20%-át nem haladhatja meg.

3. Az 1.000 lejes kötvény évi 4 $\frac{1}{2}$ %-os kamatot hajt, amelynek fele június 1-én, fele decemberben kerül kifizetésre, az első kifizetés 1935 június 1-én történik.

4. A kötvényeket 40 év alatt, évenként négyszeri sorshuzás útján váltják vissza: február 1-én és május 1-én a június 1-én törlesztendő kötvényekkel, augusztus 1-én és november 1-én pedig a következő december 1-én törlesztendő kötvényeket sorsolják ki. Az első sorshuzás 1935 évi február 1-én történik.

5. A lejegyzett kölcsöntőke minden teljes egy milliárdjából nagy prémiumokkal viszszaváltanak az első évben:

1 kötvényt	3.000.000 lejjel	azaz	3.000.000 lej
2 „ á	1.000.000 „	„	2.000.000 lej
4 „ á	500.000 „	„	2.000.000 lej
4 „ á	250.000 „	„	1.000.000 lej
46 „ á	100.000 „	„	4.600.000 lej
57 kötvényt összesen			12.600.000 lej

prémiummal váltanak vissza.

A következő években visszaváltandó kötvények száma 100.000 lejenként egy kötvénnyel csökken évenként.

6. A fennmaradó kötvényeket minden évben a névértéken felül 200 lejes jutalékkal váltják vissza és pedig:

az 1.000 lejes címleteket	1.200 lejért
a 2.000 lejes címleteket	2.400 lejért
az 5.000 lejes címleteket	6.000 lejért
a 10.000 lejes címleteket	12.000 lejért
a 20.000 lejes címleteket	24.000 lejért

váltják vissza.

7. A kamatokat és amortizációkat stabilizált lejben fizeti ki az állam, a lej 10 miligram 0.900 finomságu aranyértékének felel meg.

8. Az esedékessé vált szelvényeket, valamint a kisorsolt kötvényeket készpénz gyanánt fogadják el az összes közpénztárak.

9. A kölcsön egész ideje alatt sem a kamatok összegéből, sem a kötvények visszaváltási értékéből nem vonnak le semmit, tehát ezek az összegek mindenféle adó és illetékek alól mentesek.

A kötvények mentesek tovább az örökösödési, ajándékozási és házassági szerződések adói, illetve illetékei alól.

10. A kötvények lombardirozhatók és azokat garanciául és óvadécul elfogadják.

11. Jegyzések eszközölhetők az alábbi jegyzési helyeken:

Nemzeti Bank és összes fiókjai;

Postatakarékpénztárak, az összes postahivatalok;

valamennyi közpénztár és a megfelelő időben megállapított pénzügyintézetek.

Jegyzet: Részletes felvilágosítások a kibocsátási prospektusban találhatók.

= A CFR új valutaátszámítási határozata. Bucurestiből jelentik: A CFR és más állami autonóm vállalatok ez év november 1-től az alábbi hivatalos árfolyamon számítják át a külföldi valutákat: francia frank 6.70, svájci frank 33,20 lej, aranydollár 167.60 lej, márka 41.75, hollandi forint 69 lej, csehszlovákia 4.20, norvég korona 26.20, svéd korona 26.60, dán korona 23.25, olasz lira 8.80, török font 81.05, fontsterling 503 lej, bulgár leva 1.25, lengyel zloty 19.20, dinár 2.55, görög dragma 1.07, egy arany pengő 29.60, osztrák silling 23.75 lej.

= Milyen vámhivataloknál vámolhatók el a speciális gyógyszerek, kozmetikai és illatszerek. Mint Bucurestiből jelentik, a vámvezérgazgatóság

az alábbi rendeletet és tájékoztatót bocsátotta ki: A Monitorul Oficial szeptember 25-i 221. számában 2567. szám alatt kelt rendelettel a pénzügyminisztérium meghosszabbította a külföldről bejövő speciális gyógyszerek, kozmetikai és illatszerek ellenőrző bélyegének felhasználási idejét, amit a vonatkozó végrehajtási utasítás 5. és 11. paragrafusai írják elő. A vámvezérgazgatóság az egészségügyi minisztérium illetékes ügyosztályával egyetértően elhatározta, hogy a fenti kategóriába tartozó gyógy-, kozmetikai és illatszerek csak az alábbi vámokon lehet behozni: Arad vámraktár és postavám, Bacau, Braila, Brasov, Bucuresti, Cernauti, Chisinau, Cluj, Constanta, Craiova, Galati, Iasi, Ploiesti, Oradea, Sibiu és Timisoara. Ez a rendelkezés a mintaérték nélküli gyógy-, kozmetikai és illatszerek küldeményekre is vonatkozik.

Benzinkutak, petróleum-mérő készülékek, olajmérők Kálmán A. Részvénytársaságnál, Arad.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 25

Bucuresti. 18: Szalonzenekar. Délutáni zene. 19: Időjelzés, időjárás, beszélőújság. 19.15: Szalonzenekar. 20: Rádiógyetem, felolvasás. 20.35: Wagner: Trisztán és Izolda, 3 felvonásos zenedráma, közvetítés az Operaházból. A szünetben felolvasás. Utána beszélőújság. Bučapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: „Stein Aurél — Körösi Csomáról”. 11.40: „Az egészség kalendáriuma”. (Felolvasások) 13. Déli harangszó. 13.05: Ilosvay-trió. 14.30: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 17: „A háztartásról”. Vizváry Mariska előadása. 18.35: A Magyar Cserkészszövetség csapatainak zenekari hangversenye. 19.50: Angol nyelvoktatás. 20.20: Szerémi Gusztáv brácsázik, zongorán kíséri Szerémi Magda. 21: „Délamerikai magyaraink nyomában”. P. Bangha Béla dr. előadása. 21.35: Bodán Margit és László Imre magyar nótákat énekel. Kísér Rigó Jancsi és cigányzenekara. 23.10: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Utána: Heineemann Ede jazz-zenekarának műsora. — Bécs. 14.10: Hangverseny. 17.10: Lemezek. 17.50: Hivatási továbbképzés a dopelavoróban. 18.20: Gregorig Anny szoprán énekel. 19.40: Az állami színházak hete. 20.15: A sport a zenében és dalban. Egybeállítás Holm szoprán, a Mandl-négyes, Vesely citera- és a rádiózenekar előadásában. 21.55: Bécsi szimfonikusok Keller tenorral. 23.50: Állástalanok zenekara. Utána: Schick-jazz a Palmhoi-kávéházból, Lamp Henrik és Sternau Viktor énekével. — Deutschlandsender. 19: Leányénekkar és zene, vadászdalok. 21.15: Schiller: Tell Vilmos, zsinmű Wagner—Regen zenéjével. 22.45: Borack Kurt klaszikus műveket zongorázik. 24: Svájci Európa-hangverseny (felvétel Berlinből). Utána: Schubert: V. szimfonia (felvétel). — Hamburg. 20: Az ószőlő szőlő zeneművek Kieiből. 21: Hírek. 21.15: Deutschlandsender. 23: Hírek. 23.20: Közzene. 24: Vidám zene Hannoverből, cperettészletek. Utána: Táncczene különböző hangszereken. — Königsberg. 17: Délutáni zene. 18.30: Puzonnégyes. Rajnai dalok. 18.50: Népdalok. 19.25: A porosz reform hatása a mezőgazdaságra. 20: Tarka est Nordenburgból. — Leipzig. 19: A szász királyi gátdalvasók ezrede. 19.15: A glashüttei óráiskolában, riport. 19.30: Szórakoztató zene. 20.35: Különség a kö-zépkori és az újabb művészek között. 21.45: Svájci népdalok. Kamarakat. 23—23.20: Hírek, sport. — Mor-

Ostrava. 17.55: Lysek; A kályhánál, daljáték gyermekeknek. 18.10: Fuvós könnyű zene. 18.50: Német dalok. A színházi bérletekről. 19.30: Hírek. 19.35: Wunsch; Cseh és sziléziai népdalok két-két női hangra. 20.10: Lemezek. — Róma. 17.50: Beszélőújság. 18: Flori hegedű, Olmastromi szoprán és Lombardo bariton hangversenye. 21.10: Lemezek. 21.30: Kormányhírek. 21.45: Hangverseny. Utána: Könnyű- és tánczene. Közben: Beszélőújság.

PÉNTEK, OKTÓBER 26

18: Rádiózenekar. 19: Beszélőújság. 19.15: Rádiózenekar, indulók és táncok. 20: Rádiógyetem, felolvasás. 20.20: Dallemek. 20.45: Felolvasás. 21: A bucu-resti-i filharmonikusok hangversenye az Atheneumból.

A világ körül

„RESOLUTE”
3 csavaru luxus gőzessel.

Ez az öt szám:

60.000 kilométer
40 kikötő
29 ország
136 nap
1750 dollár

önmagától beszél.

Ha azonban bővebbet akar megtudni, forduljon a

Hamburg-Amerika Linie
képviselőéhez

Künstler Utazási és Vizumirodához

Arad, Bul. Regina Maria 24. — Telefon 86.

HAPAG világkörüli utazás —
461 az utazások királynője!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lej.** Minden további ára **10 szóig csupán** :- szó 2 lej. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

FIATAL vaskereskedősegéd azonnalra felvétetik. Csetey és Seitz vaskereskedés. 4516

MAGANOS középkori jobb román nő, parokiára vagy magános urhoz gazdaszónynak ajánlikozik háztartásban és gazdaságban jártas, vidékre is megy. Cim az Aradi Közlöny kiadóházban. 4518

LAKÁS.

Azonnalra kiadó butorozott különbejárati uccai szoba fürdőszobával. — Özv. Dr. Faragóné, Bulev. Carol 81., I. emelet, 4. 4022

KÉTSZOBÁS udvari konyha és fürdőszobás lakás november 1-re kiadó. Str. Seminarului 1. 4519

ABSZOLUT modern 3 szobás lakás belvárosban azonnalra kiadó. Ertekezni szivességéből Halmainál, Str. Eminescu 9. 4517

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Olmot, használtat állandóan veszek. Nemeth, Str. Grigorescu 3-4. Liget mellett. 4144

KERESSEK megvételre egy jókarban levő PIANINOT vagy egész rövid zongorát. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóházba kérek. 4518

FÜROGEP eladó. Bulev. Regele Ferdinand 30. Lisztúzet. 4512

PUHA OLOM megvételre kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóházban.

Pléh- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóházban.

Magánház

2 szoba, komplett fürdőszobás lakással, külváros aszfaltozott uccájában, autóbussz megállóval 90.000 lejtért.

Radnai-uton tüzletnek alkalmas magasszintű sarok bérház 450.000 lejtért eladó.

Bővebbet Kiss Lajos „URANUL” ingatlanforgalmi irodájában, városházával szembeni sarokház Str. Horia 2. szám, II. em. 4528

Eladók: Nagyon szép keleti és hazai perzsaszőnyegek, világos hálók, ebédők, gyapufonal perzsacsomózishoz, szőrmebundák, disztárgyak st. Zálogtárgyakra a legmagasabb kölcsönt a velünk összeköttetésben álló temesvári zálogház folyósít hosszabbítást olcsón vállalunk. Veszünk készpénzért aranyat, ezüstöt, szőnyeget, hálószo-bát, ebédőt. „ARS” bizom. üzlet, Str. Eminescu 30., Ortutay-palota. 325

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda
Budapest
Dunapart,

árban és szolgálta-tásban vezet!

Szoba teljes ellátással személyenként 292

napi 12.— pengőért

INGATLAN.

FIGYELEM!

Szerb templom közelében magánház 3 szobás lakással, kerttel 120 ezer lejtért eladó. Vételár felerésze ezer lejes havi részletekben fizethető.

Városháza közelében 20 évig adómentes emeletes ház 4 lakással 1,200,000 lejtért.

Színházhoz egészen közel magasföldszintes ház 5 lakással. részben parkettás, fürdőszobás, cserépkányaival, 440 ezer lejtért eladók.

Kizárólagos megbízott: H A A S Z-iroda Arad, Str. Eminescu 20-22. sz. Ezenkívül tőkebefektetésre kiválóan alkalmas bérházak és magánházak eladók.

130 kat. holdas birtok lakóházzal, gazdasági épületekkel, 500 lejtért holdanként bérbeadó. 4314

KÜLÖNFÉLÉK.

EZER LEI jutalom a megtalálónak vagy nyomravezetőnek. Mult héten elveszett dán dogg fiatal fajkutyája. Fehér-szürke. Kökszemű. Dísz névre hallgat. Barbu-Lăutaru 14-16. Marospart. 4515

Aranyat, ezüstöt legmagasabb napi áron veszünk. COMISIO biz. üzlet, Bul. Reg. Maria 18. 4069

ÜZLETEK.

Lombardkölcson

150.000 Leig folyósítottak áru vagy egyéb ingóság ügyfelem rak-táraiban beraktározása mellett.

Megbizott: HATSCHÉK bankbizománys, Str. Eminescu 2. 4522